

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/νση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Μ. Κουλαφέτη
Τηλέφωνο: 2131516209
e-mail: ypertns@ypakr.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 1680Ε

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ.: Πολιτική Γραμματεία Υφυπουργού
Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης
της Φτώχειας

ΘΕΜΑ: Μέτρα στήριξης πολιτών της Θεσσαλίας που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας.

ΣΧΕΤ.: Η με αρ. πρωτ. **1438/15-12-2022 Ερώτηση.**

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή από τη Βουλευτή κα Ευαγγελία Λιακούλη, αναφορικά με το παραπάνω θέμα και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Α. Σύμφωνα με την περ. ιγ του άρθρου 13 του ν. 4445/2016 (Α' 236), στο αυτοδιοικητικό επίπεδο λειτουργίας του Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής, η Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας της κάθε Περιφέρειας, είναι αρμόδια, εκτός των άλλων, για τη σύνταξη και υποβολή ετήσιας έκθεσης, κατόπιν έγκρισης από το οικείο Περιφερειακό Συμβούλιο, προς τις αρμόδιες υπηρεσίες των Διευθύνσεων Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής και Καταπολέμησης της Φτώχειας της Γενικής Διεύθυνσης Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, η αναφερόμενη στην Ερώτηση σχετική έκθεση της Διεύθυνσης Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας Θεσσαλίας υπεβλήθη στην Διεύθυνση

Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου μας στις 20.12.2022, μετά την έγκρισή της από το Περιφερειακό Συμβούλιο.

Ως προς τα στοιχεία που αναφέρονται στην εν λόγω έκθεση, σημειώνονται τα εξής:

1. Η αύξηση των εγγραφών στο μητρώο ωφελούμενων των Κέντρων Κοινότητας, καθώς και των νέων επισκέψεων που καταγράφηκαν το 2021, συγκριτικά με το 2020 είναι δικαιολογημένη, καθώς οι υγειονομικές συνθήκες που επικράτησαν λόγω της εξαπλώσης του ιού Covid-19, καθώς και τα περιοριστικά μέτρα που επιβλήθηκαν κατά την συγκεκριμένη διετία για την μείωση της διασποράς του, επηρέασαν δυσμενώς την καθημερινότητα των πιο ευάλωτων μελών της κοινωνίας και σημαντικό μέρος του πληθυσμού δοκιμάστηκε, τόσο σε υγειονομικό όσο και σε κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο. Συγκεκριμένα, αναδείχτηκαν νέες ανάγκες και οι πολίτες (είτε ήδη ωφελούμενοι είτε νέοι) απευθύνθηκαν για την κάλυψή τους στα Κέντρα Κοινότητας, τα οποία παραμένουν σημαντικά σημεία αναφοράς για την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας και σταθερός μηχανισμός πρώτης υποδοχής για παρεμβάσεις κοινωνικής ένταξης.

Επισημαίνεται ότι ως νέοι ωφελούμενοι δεν λογίζονται μόνο οι εν δυνάμει δικαιούχοι/λήπτες υπηρεσιών σε χρήμα αλλά και σε είδος. Έτσι, τα Κέντρα Κοινότητας υπό το πρίσμα των νέων συνθηκών που επικράτησαν, κάλυψαν ανάγκες πολιτών πέραν των δικαιούχων επιδομάτων. Συγκεκριμένα:

- κάλυψαν αδυναμίες πρόσβασης σε διάφορες ψηφιακές υπηρεσίες, κυρίως εκπαιδευτικές από περιθωριοποιημένες ομάδες,
- εστίασαν σε εξειδικευμένες υγειονομικές παρεμβάσεις άμεσης προτεραιότητας απαντώντας στα νέα δεδομένα που εμφανίστηκαν από την πανδημία,
- έδωσαν έμφαση στο ζήτημα της εκπαίδευσης, το οποίο κατά το συγκεκριμένο διάστημα κατέστη ακόμη δυσκολότερο, αφού λόγω των ειδικών συνθηκών, επιβλήθηκε η τηλεεκπαίδευση, για την οποία απαιτούνταν ιδιαίτερες προϋποθέσεις, οι οποίες συχνά ήταν ανύπαρκτες, κυρίως για τον πληθυσμό Ρομά της συγκεκριμένης Περιφέρειας,
- ανέπτυξαν παρεμβάσεις εγγύτητας για την αποτελεσματική διεξαγωγή του εμβολιασμού των Ρομά,

- προσέφεραν εκπαιδευτικές υπηρεσίες σε μαθητές Ρομά, στο πλαίσιο ατομικής ή μικρής ομαδικής δια ζώσης διδασκαλίας, τηρώντας όλους τους απαραίτητους υγειονομικούς κανόνες,
- συμμετείχαν υποστηρικτικά στη διεκπεραίωση της διαδικασίας των self test των μαθητών, στηρίζοντας στοχευμένα οικογένειες που δεν είχαν ηλεκτρονικό εξοπλισμό για να δηλώσουν τα αποτελέσματα των τεστ, προκειμένου να εισέλθουν τα παιδιά τους στις σχολικές μονάδες,
- παρείχαν υπηρεσίες συμβουλευτικής υποστήριξης σε θέματα όπως: η προσέγγιση της τοπικής αγοράς για εύρεση εργασίας, η δημιουργία ευκαιριών για νέους, ώστε να ξεκινήσουν την επαγγελματική τους ζωή, η επίλυση προβλημάτων ενδοοικογενειακής βίας ή οικογενειακών δυσαρμονιών, ζητήματα νομικού χαρακτήρα, η μαθησιακή στήριξη παιδιών και εφήβων, η διοργάνωση τοπικών εκδηλώσεων με επιμορφωτικό, ενημερωτικό και κοινωνικό περιεχόμενο για θέματα σωματικής και ψυχικής υγείας, πρόληψης, έμφυλων σχέσεων, εκπαίδευσης κ.ά.

Επομένως, η αύξηση των νέων ωφελούμενων στα Κέντρα Κοινότητας δεν ταυτίζεται αποκλειστικά με νέους λήπτες επιδομάτων αλλά αφορά και λήπτες υπηρεσιών που προσφέρονται από αυτά. Εξάλλου, στα Κέντρα Κοινότητας μπορούν και απευθύνονται όλοι οι πολίτες της χωρικής αρμοδιότητάς τους, που είτε οι ίδιοι είτε μέλη της οικογένειάς τους αντιμετωπίζουν κάποιο κοινωνικό πρόβλημα (όπως ανεργία, οικονομική αδυναμία, έλλειψη στέγης, προβλήματα διαβίωσης λόγω αναπηρίας ή γήρατος) και χρειάζονται τη συνδρομή της Πολιτείας.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την έρευνα εισοδήματος και συνθηκών διαβίωσης των Νοικοκυριών έτους 2021 της ΕΛΣΤΑΤ, η Περιφέρεια Θεσσαλίας καταγράφει ποσοστό κινδύνου φτώχειας 19,7%, οριακά υψηλότερο σε σχέση με αυτό του συνόλου της χώρας (19,6%). Το ποσοστό αυτό είναι σαφώς χαμηλότερο σε σχέση με τις Περιφέρειες που ακολουθούν με υψηλότερα ποσοστά, ενώ συγκριτικά με το 2020, η αύξηση που καταγράφεται (0,6%) είναι κατά πολύ μικρότερη σε σχέση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες.

Ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ανά Περιφέρεια	2019	2020	2021
--	------	------	------

ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	17,9%	17,7%	<u>19,6%</u>
ΑΤΤΙΚΗ	13,7%	12,1%	<u>12,9%</u>
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	13,9%	10,0%	<u>20,1%</u>
ΚΡΗΤΗ	15,2%	14,1%	<u>14,9%</u>
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	16,9%	14,0%	<u>17,5%</u>
ΗΠΕΙΡΟΣ	17,4%	17,4%	<u>21,1%</u>
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	19,0%	19,1%	<u>19,7%</u>
ΠΕΛΛΟΠΟΝΗΣΟΣ	19,7%	20,4%	<u>24,2%</u>
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	20,3%	19,9%	<u>28,5%</u>
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	20,6%	21,7%	<u>25,5%</u>
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	20,7%	21,4%	<u>22,7%</u>
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	21,6%	25,3%	<u>21,5%</u>
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	23,8%	27,0%	<u>28,5%</u>
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	24,3%	26,1%	<u>29,0%</u>

2. Οι ωφελούμενοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (Ε.Ε.Ε.) για το 2022 στην Περιφέρεια Θεσσαλίας είναι 32.357 (στοιχεία Νοεμβρίου 2022), ενώ το 2021 (στοιχεία Δεκεμβρίου 2021) ήταν 37.871. Επομένως, ο αριθμός των ωφελουμένων του Ε.Ε.Ε. το 2022 σημείωσε μείωση κατά 5.514, δηλαδή ποσοστιαία μεταβολή ύψους - 14,56% το 2022, σε σχέση με το 2021.

Β. Αναφορικά με τις πολιτικές στήριξης των Θεσσαλών και εν γένει των πολιτών της χώρας που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας, σημαντική είναι η συμβολή του εθνικού προγράμματος «Στέγαση και Εργασία» το οποίο προκηρύσσεται κάθε δύο χρόνια και χρηματοδοτείται αποκλειστικά από εθνικούς πόρους. Το πρόγραμμα αφορά άτομα και οικογένειες που διαμένουν σε ξενώνες προσωρινής φιλοξενίας, σε υπνωτήρια, σε καταφύγια κακοποιημένων γυναικών ή που έχουν καταγραφεί από τις κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων ότι ζουν στο δρόμο ή σε ακατάλληλα καταλύματα. Το πρόγραμμα υλοποιείται πάνω σε τρεις άξονες και αποσκοπεί στην κοινωνική επανένταξη ατόμων που ζουν σε συνθήκες έλλειψης στέγης. Συγκεκριμένα παρέχει α) επιδότηση ενοικίου, αγορά οικοσκευής και κάλυψη λογαριασμών των ΔΕΚΟ για δύο χρόνια, β) υγειονομική φροντίδα και ψυχοκοινωνική υποστήριξη, γ) θέσεις εργασίας με κάλυψη του μισθολογικού κόστους και των ασφαλιστικών εισφορών για ένα χρόνο. Στην τρέχουσα περίοδο οι ωφελούμενοι του προγράμματος είναι συνολικά 800 στον αριθμό σε σύνολο 1600 αστέγων σύμφωνα με την τελευταία απογραφή το 2018.

Επιπρόσθετα επισημαίνεται ότι στη νέα Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας (ΕΣΚΕ), Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων περιέγραψε και κατέγραψε τους στρατηγικούς στόχους, τις πολιτικές προτεραιότητες, καθώς επίσης και τα μέτρα

πολιτικής και τις δράσεις για την κοινωνική προστασία των ειδικών και ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, που είτε υλοποιούνται είτε σχεδιάζονται να υλοποιηθούν σε εθνικό επίπεδο, κατά την σχετική χρονική περίοδο. Αντίστοιχα, οι Περιφέρειες καλούνται σύμφωνα με τη νέα αυτή Στρατηγική να αναπτύξουν τον περιφερειακό τους σχεδιασμό, λαμβάνοντας υπόψη τους αφενός τον νέο εθνικό σχεδιασμό και αφετέρου τις ιδιαίτερες ισχύουσες κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες και τα χαρακτηριστικά που παρουσιάζει η καθεμία από αυτές.

Ο συντονισμός, η ευθυγράμμιση και η συμπληρωματικότητα των υλοποιούμενων και σχεδιαζόμενων μέτρων και δράσεων, μεταξύ εθνικού και περιφερειακού επιπέδου και πιο συγκεκριμένα, μεταξύ της διοίκησης κυβερνητικού και αυτοδιοικητικού επιπέδου, θα αποτρέψει τυχόν αλληλοεπικαλύψεις και θα επιτρέψει τη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων ανάπτυξης δράσεων με πολλαπλασιαστικά οφέλη για τις ειδικές και ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, που αποτελούν ταυτόχρονα και τους λήπτες των προσφερόμενων υπηρεσιών. Με τον τρόπο αυτό, ο περιφερειακός σχεδιασμός θα οδηγήσει στην ανάπτυξη των πλέον διαχειρήσιμων και προσβάσιμων υπηρεσιών για αυτούς, αναγνωρίζοντας τις διαπιστωμένες ανάγκες τους υπό το πρίσμα των ιδιαίτερων συνθηκών που αναπτύσσονται σε κάθε Περιφέρεια.

Δεδομένων των ως άνω, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων κάλεσε εγγράφως τις Περιφέρειες να λάβουν υπόψη τους τον νέο εθνικό σχεδιασμό, όπως περιγράφεται στην νέα Στρατηγική και ενημέρωσε ότι ανήκει στη διακριτική τους ευχέρεια η ενδεχόμενη απόφαση εκπόνησης Περιφερειακών Στρατηγικών για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας. Δεσμεύτηκε δε, ότι στην περίπτωση που πέραν των Περιφερειακών Επιχειρησιακών τους Προγραμμάτων εκκινήσουν τη διαδικασία εκπόνησης Περιφερειακών Στρατηγικών, θα παράσχει κάθε υποστήριξη κατά τη διαδικασία κατάρτισης και εναρμόνισής τους με την Εθνική Στρατηγική, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμβατότητα ως προς τον σχεδιασμό και την στόχευσή τους.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΟΜΝΑ- ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ